

Raport z wizyty monitorującej przeprowadzonej przez Krajowy Punkt Kontaktowy (KPK)

Data przeprowadzenia wizyty monitorującej	19 września 2023 – 26 października 2023
Tryb (planowa/doraźna)	planowa
Przedmiot wizyty monitorującej (tytuł programu)	<i>Rozwój przedsiębiorczości i Innowacje</i>
Nazwa Jednostki Monitorowanej (JM)	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Operator Programu <i>Rozwój przedsiębiorczości i Innowacje</i>
Miejsce przeprowadzenia wizyty monitorującej (adres JM)	Siedziba PARP ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa
Osoby przeprowadzające wizytę monitorującą – Zespół Monitorujący (ZM)	<ul style="list-style-type: none"> • Maciej Noskowiak, główny specjalista - Departament Programów Pomocowych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, • Beata Teodorczyk, główny specjalista - Departament Programów Pomocowych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.
Zakres wizyty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Postęp rzeczowy w realizacji programu; 2. Postęp finansowy programu; 3. Informacja i promocja – strategia komunikacji oraz jej realizacja; 4. Ryzyko zdefiniowane w programie; 5. Realizacja Funduszu Współpracy Dwustronnej na poziomie programu u Operatora Programu.
Projekty realizowane w ramach Programu, dokumenty, procedury objęte weryfikacją	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umowa nr 4/2019/Rozwój w sprawie realizacji Programu pn. Rozwój przedsiębiorczości i Innowacje zawarta w dniu 11 grudnia 2019, Aneks nr 1 do ww. Umowy zawarty w dniu 16 listopada 2020 r., Aneks nr 2 z 9 grudnia 2021 r. oraz Aneks 3 z 10 lutego 2023 r., 2. Umowa w sprawie Programu z 12 września 2019 r. wraz z aneksami nr 1 i 2, 3. Raport roczny za 2022 r., 4. Procedura „Obsługa wsparcia na rozwój współpracy” nr PR-WDR-07-NORW, 5. Procedura „Obieg dokumentów finansowo-księgowych w PARP” nr PR-FK-05, 6. Plan Komunikacji Operatora Programu na 2023 r. oraz Wykonanie Planu Komunikacji Operatora Programu w 2022 r., 7. Dokumentacja związana z naborem wniosków i podpisywaniem umów w ramach FWD (wyciąg z systemu informatycznego), 8. Finansowe raporty okresowe z realizacji programu (FRO) - nr 1 - ,8, 9. Finansowe raporty okresowe z realizacji Funduszu Współpracy Dwustronnej (FRO FWD) - nr 1 - 10, 10. Zestawienie płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów/projektów/inicjatyw FWD przez Operatora Programu w II kw. 2023 r., 11. Oceny wniosków w ramach FWD o symbolach TG_598 i TG_604, umowy ws. ww. inicjatyw, wnioski o płatność, formularze oceny wniosków o płatność, zlecenia płatności - dotyczące inicjatyw: <i>Fundacji Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii Nanonet oraz Instytutu Doradztwa Sp. z o.o.</i>

	12. Wyciąg z systemu finansowo-księgowego dot. przeprowadzonych akceptacji wniosku o płatność nr NORW.19.01.01-12-0023_20-002, dot. płatności dla beneficjenta ART-CONNECT Artur Kułakowski.
Uwagi	Brak

Wyniki wizyty monitorującej:

Wnioski	<p>1. Postęp rzeczowy w realizacji programu</p> <p>Do czasu wizyty monitorującej Operator Programu (OP) przeprowadził i rozstrzygnął wszystkie planowane nabory w czterech schematach grantowych. O ile nabory wniosków zostały ogłoszone zgodnie z planem, to dłużej niż pierwotnie planowano trwał proces oceny złożonych projektów oraz proces podpisywania umów o dofinansowanie.</p> <p>Stopień realizacji wskaźników jest na stosunkowo niskim poziomie, co spowodowane jest wczesną fazą realizacji projektów (obecnie zakończono realizację 40 umów). Projekty rozpoczęły się ze znacznym opóźnieniem, ponieważ Operator zmagał się z wieloma problemami w trakcie naborów wniosków, w tym przede wszystkim pandemią Covid oraz trudną sytuacją gospodarczo-polityczną. Proces kontraktacji w Programie właściwie dobiegł końca (zawarto 172 umowy, pozostały do podpisania 3 umowy), w związku z tym Operator skupia się obecnie na monitorowaniu i rozliczaniu projektów.</p> <p>2. Postęp finansowy programu</p> <p>W zakresie kosztów zarządzania do 15 września 2023 r. z całkowitej kwoty przekazanej Operatorowi Programu zaliczki w wysokości 4 358 893,51 EUR (w tym dotacja niewydatkowana do 31 grudnia 2022 r.) wydatkowano 3 959 350,64 EUR (co stanowi 90,83%). Przy założeniu, że przekazana zaliczka ma pokryć wydatki do 31.10.2023 r., wydatkowanie nie odbiega zbytnio od planowanego.</p> <p>Natomiast w zakresie wsparcia projektów osiągnięty postęp finansowy jest wolniejszy niż planowano i do 15 września 2023 r. wyniósł 64,19% (wydatkowanie środków przekazanych na wsparcie projektów do końca października 2023 r.). Szczegółowy opis sytuacji znajduje się w pkt. listy sprawdzającej, pn. Ryzyka zidentyfikowane w Programie.</p> <p>Niższe wydatkowanie wynika głównie z rezygnacji wnioskodawców z realizacji projektów, wypowiedzenia umów oraz braku możliwości zakończenia realizacji projektów w okresie kwalifikowalności wydatków.</p> <p>Celem poprawy zaistniałej sytuacji zastosowano m.in. mechanizm nadkontraktacji, umożliwiający wcześniejsze wsparcie projektów umieszczonych na liście rezerwowej drugiego konkursu.</p> <p>Zgodnie z danymi z systemu finansowo-księgowego na dzień 15.09.2023 r. kwota wydatków poniesionych na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - współfinansowanie kosztów zarządzania Programem wyniosła: 2 695 402,07 PLN, - współfinansowanie projektów w ramach Programu wyniosła: 27 281 618,77 PLN. <p>Zarówno, w kosztach zarządzania, jaki i finansowaniu projektów, stwierdzono brak zachowania proporcji dofinansowania z NMF (85%) do współfinansowania krajowego (15%).</p> <p>OP wyjaśnił, że w zakresie kosztów zarządzania PARP dokłada wszelkich starań, aby na każdym dokumencie zachowana została proporcja 85% (dofinansowanie) do 15% (współfinansowanie). Jednakże w przypadku wydatków na wynagrodzenia nie zawsze jest to możliwe, gdyż zdarzają się sytuacje zaburzenia proporcji przy wyliczaniu podziału przez system kadrowy. W takich sytuacjach po zakończeniu roku księgowego przy weryfikacji wydatków za cały rok oraz sprawdzeniu proporcji dokonuje się przeksięgowania pomiędzy źródłami finansowymi w celu wyrównania proporcji na wydatkach wynagrodzeniowych. Różnica w proporcji, która jest obecnie dotyczy takiej sytuacji i zgodnie z deklaracją OP zostanie to wyrównane w księgowaniach w grudniu 2023 r.</p>
---------	--

Natomiast w przypadku projektów, rozbieżność na kwotę 130 729,99 PLN wynika z błędu. OP wyjaśnił, iż niestety w natłoku pracy związanym z zakończeniem roku i dużą ilością dokumentów wpływających do księgowości, w dniu 20.12.2022 r. omyłkowo zostały błędnie przypisane źródła finansowania i w konsekwencji błędnie zlecone płatności dla beneficjenta ART-CONNECT Artur Kułakowski. W przypadku rekomendacji płatności i zleceń płatności OP stosuje procedurę „PR-FK-05 „Obieg dokumentów finansowo-księgowych w PARP”, jednakże w jej wykonaniu nie dochowano należytej staranności.

3. Informacja i promocja – strategia komunikacji oraz jej realizacja

Jednostka monitorująca zapewnia promocję Programu zgodnie z załącznikiem 3 do Regulacji, tj: opracowała i wdrożyła plan komunikacji programu (Jednostka monitorująca przedstawiła dokumenty pt.: „Podsumowanie 2022 i plan komunikacyjny na 2023” oraz „Plan komunikacji_NORWEG_2023”), organizuje konferencje, seminaria wpisujące się tematycznie w obszary programowe, sporządza regularnie artykuły dla prasy, utworzyła podstronę internetową dedykowaną programowi. Ponadto, w umowach o dofinansowanie uwzględniono zobowiązanie beneficjentów do stosowania zasad dot. informacji i promocji.

4. Ryzyko zdefiniowane w programie

Operator Programu na bieżąco zarządza ryzykiem, monitoruje je i podejmuje działania zaradcze w celu jego minimalizacji. OP monitoruje również ryzyko związane z różnicami kursowymi.

W zakresie największego ryzyka dot. niewykorzystania alokacji dostępnej w Programie, Operator podjął natychmiastowe działania poprzez przeprowadzenie drugiego konkursu w schemacie innowacji w obszarze wód śródlądowych i morskich. Dodatkowo, Operator regularnie (w cyklu comiesięcznym) przekazuje do KPK informację na temat oszczędności w Programie w celu ewentualnego zmniejszenia budżetu Programu i przekazania części niewykorzystanej alokacji do wykorzystania w innych programach.

W zakresie ryzyka niezakończenia projektów w okresie kwalifikowalności wydatków, Operator na bieżąco monitoruje postęp rzeczowo-finansowy projektów i w razie konieczności planuje zastosować zasady określone w art. 8.2.3 oraz 8.13.4 Regulacji.

5. Realizacja Funduszu Współpracy Dwustronnej na poziomie programu u Operatora Programu

Działania realizowane z Funduszu Współpracy Dwustronnej (FWD) są spójne z działaniami wskazanymi w Aneksie nr 2 do Umowy ws. Programu. PARP organizuje posiedzenia Komitetu Współpracy z Partnerem Programu - Innovation Norway zgodnie z wymogami, tj. przynajmniej dwa razy do roku, umożliwiając udział wymaganych obserwatorów. Każda inicjatywa dwustronna podejmowana w ramach FWD jest dyskutowana i uzgadniania najpierw w procesie bezpośrednich konsultacji roboczych przedstawicieli Operatora i Partnera z kraju darczyńcy. Następnie oficjalne uzgodnienia mają miejsce na forum Komitetu Współpracy i są zatwierdzane właściwymi uchwałami/rezolucjami. Stosunki dwustronne są wzmacniane w ramach realizacji Programu za sprawą organizacji, w porozumieniu z Partnerem Programu z Państw-Darczyńców, wydarzeń match-makingowych, zarówno na etapie naboru wniosków w celu umożliwienia projektodawcom nawiązania partnerstw projektowych z podmiotami norweskimi, jak i na późniejszym etapie w celu wzmocnienia stosunków gospodarczych pomiędzy przedsiębiorstwami z Polski i podmiotami z Norwegii.

Na podstawie weryfikacji dwóch inicjatyw bilateralnych wybranych w konkursie nr 1/2023 stwierdzono, że nabór został przeprowadzany zgodnie z dokumentami bilateralnymi, a z beneficjentami podpisano właściwe umowy.

Proces monitorowania inicjatyw realizowanych przez beneficjentów został uwzględniony w procedurze „Obsługa wsparcia na rozwój współpracy” PR-WDR-07-NORW. Zgodnie z zapisami zawartymi w przedmiotowej procedurze Operator przewiduje monitoring polegający na analizie wniosków o płatność przekazywanych przez beneficjentów. Ponadto, zasady monitorowania i kontroli projektu zostały określone w umowach o dofinansowanie w par. 7 „Monitoring, audyt i ewaluacja”.

Rekomendacje dla Jednostki monitorowanej	<p>Rekomendacje sformułowano w następujących obszarach, w pozostałych brak jest zaleceń:</p> <p>1. Postęp rzeczowy w realizacji programu</p> <p>Zaleca się stałe monitorowanie postępu rzeczowo-finansowego w projektach, w tym stopnia osiągnięcia wskaźników rezultatu w projektach. Istotna jest również sprawna i szybka weryfikacja wniosków o płatność i wypłata dofinansowania beneficjentom, ponieważ ma to bezpośredni wpływ na realizację rzeczową i finansową projektów, a co za tym idzie realizację wskaźników oraz wykorzystanie alokacji Programu.</p> <p>Jednocześnie, w przypadku zidentyfikowania we wnioskach o płatność znacznych opóźnień, należy wymagać od beneficjentów wyjaśnień i podjęcia środków zaradczych.</p> <p>2. Postęp finansowy programu</p> <p>W zakresie księgowania oraz zlecenia płatności dla beneficjentów, zaleca się rzetelną kontrolę sporządzanej dokumentacji oraz skrupulatność w wykonywaniu ustanowionych przez OP procedur. Ponadto, w celu korekty stwierdzonego błędu dotyczącego płatności dla ART-CONNECT Artur Kułakowski, rekomenduje się wystąpienie o wytyczne do Ministerstwa Finansów i postępowanie zgodnie z nimi.</p> <p>3. Ryzyko zdefiniowane w programie</p> <p>Zaleca się dalsze monitorowanie projektów, w szczególności tych na wstępnym etapie realizacji i w razie konieczności zastosowanie mechanizmów elastyczności określonych w art. 8.2.3 oraz 8.13.4 Regulacji. Istotne jest również regularne (co najmniej w cyklu comiesięcznym) informowanie KPK o poziomie oszczędności wygenerowanych w Programie. Umożliwi to KPK podjęcie dalszych działań zaradczych, m. in. poprzez kolejne przesunięcia środków pomiędzy Programami.</p>
Termin na przekazanie informacji o wdrażaniu rekomendacji	Zgodnie z pismem przekazującym raport do Jednostki monitorowanej.

26 października 2023 Beata Teodorczyk

27 października 2023 Maciej Noskowiak

.....
Data oraz imiona i nazwiska osób z Zespołu monitorującego (ZM)

[pola do generowania: data podpisu oraz imię i nazwisko Dyrektora/Zastępcy Dyrektora, stanowisko]

/podpisano elektronicznie/

.....
Data i podpis osoby upoważnionej w Jednostce monitorowanej